

8. SINIF

CÜMLENİN ÖGELERİ

KONU ANLATIMI – ALIŞTIRMA – TEST

YAZARLAR
KÖKSAL KARATAŞ
YUNUS TURGUT

DİZGİ
FURKAN AYDIN

AV YAYINLARI

www.kanalyayinlari.com

CÜMLENİN ÖGELERİ

Cümle; bir duyguyu, düşüncüyü, olayı anlatan sözcük ya da sözcükler topluluğudur. Duygu, düşünce ya da olay anlatılırken cümlede her sözcük ya da sözcük grubu bir görev üstlenir. Bu sözcük ya da sözcük gruplarının birtakım görevler üstlenmesiyle cümlenin ögeleri ortaya çıkar.

A. Temel Ögeler

1. Yüklem: Cümledeki işi, hareketi, yargıyı bildiren çekimli unsura denir. Yüklem, bir sözcükten oluşabileceği gibi bir sözcük grubundan da oluşabilir. Bir cümlede çekimli fiil, ek fiil almış isim ya da ek fiil almış fiilimsi yüklem görevinde kullanılabilir.

Örnek:

Kardeşim tabağındaki yemeği bitirdi.

Yüklem çekimli fiildir.

Futbolcular, maçın başında heyecanlıydı.

Yüklem ek fiil almış isimdir.

En sevdiğim etkinlik kitap okumaktır.

Yüklem ek fiil almış fiilimsidir.

2. Özne: Yüklem bildirdiği iş, oluş ya da durumu yapan veya cümledeki yargıyı karşılayan ögeye denir. Özne, yükleme sorulan “Yapan kim? Olan ne?” soruları ile bulunur.

Örnek:

Kardeşim tabağındaki yemeği bitirdi.

Futbolcular, maçın başında heyecanlıydı.

En sevdiğim etkinlik kitap okumaktır.

Üç çeşit özne vardır:

a. Gerçek Özne: Yüklem bildirdiği yargıyı gerçekleştiren varlığın cümlede açıkça ifade edilmesidir.

Örnek:

Annem pazardan elma da almış.

Kuşlar, kış yaklaşınca göç etmeye başladı.

b. Gizli Özne: Cümlede yazılı olmayan ancak yüklem çekiminden bulunabilen öznedir.

Örnek:

Bizimle sinemaya gelmeyecekmiş.

Bu cümlenin öznesi “o”dur.

Boş zamanlarımda kitap okurum.

Bu cümlenin öznesi “ben”dir.

c. Sözde Özne: Yüklem bildirdiği yargıyı kimin gerçekleştirdiğinin bilinmediği cümlelerde bu işten etkilenen ögedir.

Örnek:

Okulun duvarları süslenmiş.

Süsleme işini yapan belli değildir, işten etkilenen “okulun duvarları” ifadesi cümlenin öznesi olur.

Testteki sorular çözüldü.

Çözme işini yapan belli değildir, işten etkilenen “testteki sorular” ifadesi cümlenin öznesi olur.

B. Yardımcı Ögeler

1. Nesne: Cümlede öznenin yaptığı işten etkilenen ögedir ve yükleme sorulan “Ne? Neyi? Kimi?” sorularıyla bulunur.

Örnek: Pazardan mandalina aldım. → “Ne aldım?” sorusunun cevabıdır.
Kitabımı okulda unutmuşum. → “Neyi unutmuşum?” sorusunun cevabıdır.
Okulda Melih’i görmedim. → “Kimi görmedim?” sorusunun cevabıdır.

İki çeşit nesne vardır:

a. Belirtili Nesne: Yükleme sorulan “Neyi? Kimi?” sorularına cevap veren sözcük ya da sözcük gruplarıdır. Belirtili nesne durumundaki sözcük ya da sözcüklerin sonunda belirtme hâl eki (-i) vardır.

Örnek: Beşiktaş, şampiyonluğu doyasıya kutladı. → “Neyi kutladı?” sorusunun cevabıdır.
Babamı toplantıya çağırdı. → “Kimi çağırdı?” sorusunun cevabıdır.

b. Belirtisiz Nesne: Özneyi bulduktan sonra yükleme sorulan “Ne?” sorusuna cevap veren ve yalın hâldeki sözcük ya da sözcük gruplarıdır.

Örnek: Dün akşam maç izledik. → “Ne izledik?” sorusunun cevabıdır.
Çantasından kalem çıkardı. → “Ne çıkardı?” sorusunun cevabıdır.

2. Yer Tamlayıcısı (Dolaylı Tümleç): Yükleme yönelme (-e), bulunma (-de), ayrılma (-den) hâl ekleriyle bağlı olan ögedir. Yer tamlayıcısını bulmak için yükleme “Neye? Neyde? Neyden? Nereye? Nerede? Nereden? Kime? Kimde? Kimden?” soruları sorulur.

Örnek: Zil çalınca saate baktı. → “Neye baktı?” sorusunun cevabıdır.
Haftaya Giresun’a gideceğim. → “Nereye gideceğim?” sorusunun cevabıdır.
Bu oyunu Hasan’dan aldım. → “Kimden aldım?” sorusunun cevabıdır.

3. Zarf Tamlayıcısı (Zarf Tümlecisi): Yükleme durum, zaman, miktar, yer-yön ve sebep gibi yönlerden tamamlayan ögedir. Zarf tamlayıcısını bulmak için yükleme “Nasıl? Ne zaman? Ne kadar? Nereye? Neden? Niye? Niçin? Ne ile? Kim ile? vb.” sorular sorulur.

Örnek: Gelecek hafta sınavımız var. → “Ne zaman?” sorusunun cevabıdır.
İki saat ders çalışmış. → “Ne kadar çalışmış?” sorusunun cevabıdır.
Buraya uçakla gelmiş. → “Ne ile gelmiş?” sorusunun cevabıdır.

Uyarı: “Aşağı, yukarı, içeri, dışarı, ileri, geri, öte, beri” sözcükleri, yalın hâlde kullanıldığında zarf tamlayıcısıdır.

Örnek: Kardeşim ve annem dışarı çıktılar. → Zarf tamlayıcısıdır.
Atahan, dışarıya çıkmıştı. → Yer tamlayıcısıdır.

C. Ara Sözcükler

Cümledeki herhangi bir ögenin açıklayıcısı olan, iki virgül ya da iki kısa çizgi arasında ifade edilen sözcük veya sözcük gruplarına “ara söz” denir. Ara sözler cümleden çıkarıldığına cümlelerin anlamı bozulmaz.

Örnek:

Doğduğu şehre, Giresun’a, gidecekmış.

→ Yer tamlayıcısının açıklayıcısıdır.

En yakın arkadaşım -Ali- bize geldi.

→ Öznenin açıklayıcısıdır.

Uyarı: Ara söz, cümle içinde bir ögenin açıklayıcısı olarak kullanılmamışsa cümle dışı unsur olarak kabul edilir.

Örnek:

Geçen sene bu zamanlar, sen de hatırlarsın, bize gelmiştin.

→ Cümle dışı unsurdur.

Cihan yıkılsa -emin ol- bu cephe sarsılmaz.

→ Cümle dışı unsurdur.

Ç. Cümlede Vurgulanan Öge

Yüklemi fiil olan cümlelerde yüklemden hemen önceki öge vurgulanmış olur.

Örnek:

Bu gömleği bana geçen sene babam almıştı.

→ Özne vurgulanmıştır.

Bu gömleği bana babam geçen sene almıştı.

→ Zarf tamlayıcısı vurgulanmıştır.

Bu gömleği geçen sene babam bana almıştı.

→ Yer tamlayıcısı vurgulanmıştır.

Babam, bana geçen sene bu gömleği almıştı.

→ Nesne vurgulanmıştır.

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerini örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Yüklem
O gün neler olduğunu anlatmadı kimseye.	anlatmadı
Vecihi Hürkuş, 1896 yılında İstanbul'da doğmuştur.	
Akşam olup da babasının gelmesini dört gözle beklerdi.	
Yarın yapılacak sınavda da görevliydi babam.	
Her ailenin ihtiyacıdır karşılıklı sevgi ve saygı.	
Kazakların içinde en güzeli mavi olandır.	
Ünlü yazarın eserlerini inceleyip bir sunum hazırladı.	
Babam bana ödevlerini çabucak bitir, dedi.	

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerin öznelerini örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Özne	Özne Türü
Bir zamanlar köyün birinde yaşlı ve bilge bir adam yaşarmış.	yaşlı ve bilge bir adam	Gerçek
Bu hikâye çok önemli bir ders içermektedir.		
Bir konuda bilginiz yoksa o konu hakkında konuşmayın.		
Genç adam, en son otogarın civarında görülmüş.		
Beraber bir fotoğraf çektirmeyi akıl edememişiz.		
Benden hesap soruyordu geride kalan hatıralarım.		
Dizinin yeni bölümü milyonların beğenisine sunuldu.		
En önemli halk şairlerimizden biri Yunus Emre'dir.		

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerin nesnelerini örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Nesne	Türü
Odasının duvarlarını maviye boyadı.	Odasının duvarlarını	Belirtili
Çocuk, tarihi kervansarayı dikkatle inceliyordu.		
Mimar Sinan; 81 cami, 62 medrese yapmıştır.		
Sen daha güzelini, daha büyüğünü yaparsın.		
Yıllardır susuzluk çeken şehre uzun uğraşlarla su getirdi.		

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerdeki yer tamlayıcısını örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Yer Tamlayıcısı
Caddede yürürken mahalle esnafına selam verirdi.	mahalle esnafına
Mimar Sinan, Kayseri'nin Ağırnas köyünde doğdu.	
Fotoğraftaki kadını yıllardır görmediği öğretmenine benzetti.	
Yaz tatilini geçirmek için memleketi Giresun'a gidecekti.	
Çocukluğumuzun en güzel oyuncakları plastikten yapılmıştı.	

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerdeki zarf tamlayıcısını örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Zarf Tamlayıcısı
Eve gelirken yolda küçük amcasını ve dedesini görmüş.	Eve gelirken
Memleketime olan özlemim her geçen gün artıyor.	
Türkiye'de kitap endüstrisi hızla büyüyor.	
Bayramın birinci günü babaannemin evinde kahvaltı yaparız.	
Sizinle bu önemli meseleyi uzun uzun tartışmalıyız.	

Etkinlik: Aşağıda verilen öğeleri cümle içinde bularak bu ifadelerin altını örnekteki gibi çiziniz.

Cümle	Öge
Clavius Krateri gibi bir bölgede su tespit edilmesi <u>bilim insanlarını</u> şaşırttı.	Belirtili Nesne
Yünlü mamutlar, tarih öncesi dönemlerde yaşamıştı.	Özne
Bu fosillerin bazıları kayaçların arasında bulundu.	Yer Tamlayıcısı
Bazen arkadaşlarımla dışarıda voleybol oynuyoruz.	Yüklem
Ülkemizde üniversitelerin bünyesinde kurulmuş doğa tarihi müzeleri var.	Özne
Hayvancılıkla uğraşanlar, yaz aylarında hayvanlarıyla yaylalara geliyor.	Yer Tamlayıcısı
Güneş batarken çok güzel bir doğa olayı gerçekleşiyor.	Zarf Tamlayıcısı
Hayal gücünüzü kullanarak bunları gerçekten yaşıyormuş gibi canlandırın.	Zarf Tamlayıcısı

Etkinlik: Aşağıdaki soruların hangi ögeyi buldurduğunu örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Öge
Dün akşam eve gidince ne yaptın?	Yüklem
Bu sabah seni okula kim getirdi?	
Hafta sonu pikniğe kiminle gideceksin?	
Doğum günü için kardeşine ne aldın?	
Bayram tatilini nerede geçireceksiniz?	
Turnuvanın final maçına rakip olarak kimi istiyorsun?	
Yarın akşamki düğün saat kaçta başlayacak?	
Giresun'un Karadeniz Bölgesi'nde olduğunu biliyor musun?	

Etkinlik: Aşağıdaki cümleleri ögelerine ayırınız.

* Arkadaşlarımla buluşmak üzere evden çıktım.

* Yaşadığınız şehri tanıtan bir broşür hazırlamalısınız.

* Fatih Sultan Mehmet, 1460 yılında Amasra'yı fethetmiştir.

* Mersin Büyükşehir Belediyesi, çocuklara ücretsiz olarak "Afet ve Çocuk Ajandası" dağıttı.

* Millî sporcu, 115 kg ağırlığı kaldırarak yarışmayı kazandı.

* Pantomim sanatçıları, bir şeyi anlatmak için yüz ifadelerini ve beden hareketlerini kullanırlar.

* Bir zamanlar uzak bir ülkede her şeyden şikâyet eden genç bir kız yaşarmış.

* Söyleneni yapan çocuğun yüzüne tatlı bir gülümseme yayıldı.

* Okulumuzda öğrenci temsilciliği için demokratik bir seçim yapılacak.

* Ertesi gün çiftliğin etrafında iki inekle bir koyun görmüş köylüler.

* O günden sonra yavru tavuk, güçlü bir kartal olabilmenin hayaliyle yaşadı.

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerde ara sözün hangi ögenin açıklayıcısı olduğunu örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Ara Sözün Açıkladığı Öge
Yedi tepeli şehir, İstanbul, dünyanın merkezidir.	Özne
En kıymetlisi -annesi- bu akşam ameliyat olacaktı.	
Haftaya cuma, bayramın birinci günü, amcamlar bize gelecek.	
En sevdiği kazağını, mavi olanı, kuruması için balkona astı.	
Arka sıradaki öğrenci, gözlüklü kız, sınıf en hızlı koşanıdır.	
Çantasından iki parça eşya -kalem ve silgi- çıkardı.	
Evden çıkıp huzur bulduğu yere, sahile, gitti.	
Sesi duyunca aşağıya -babasının yanına- indi.	

Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerde vurgulanan ögeyi örnekteki gibi yazınız.

Cümle	Vurgulanan Öge
Ödevlerimi bitirince kardeşimi de yanıma alıp parka gideceğim.	Yer Tamlayıcısı
Babam işten çıkıp eve geldiğinde hava kararmıştı.	
Alışveriş merkezinde yapılan hediye çekilişini kazanmış.	
Kalemimi ve silgimi sıranın gözünde unutmuşum.	
Şampiyonlar Ligi'nde final maçı, bu akşam oynanacak.	
Odadan ayrılırken ceketinin cebinden çıkardığı kartını uzattı.	
Yaz tatilinde okulumuzun duvarları boyandı.	
Pazardan mandalina, elma ve ıspanak aldık.	

1. Özne ve yüklem, cümlelerin temel ögesi olarak kabul edilir.

Buna göre,

(I) Kış uykusu, genellikle sıcakkanlı hayvanlarda görülür. (II) Çünkü sıcakkanlı olan hayvanlar, vücutlarında depoladıkları besinleri yakarak enerji elde ederler. (III) Ortaya çıkan bu iç enerjiyle vücut sıcaklıklarını dengelerler. (IV) Kış uykusu, uykuya benzer bir çeşit uzun süreli hareketsizlik hâlidir.

numaralı cümlelerden hangisi yalnızca temel öğelerden oluşmuştur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Cümledeki yüklemün belirttiği yargıyı gerçekleştiren ögeye “özne” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerden hangisinin öznesi yanlış gösterilmiştir?

- A) Günümüzde dijital eğitim her geçen gün yaygınlaşıyor.
B) İnternet bilgiye ulaşmayı kolaylaştıran önemli bir kaynak.
C) Yakın zamanda yapılan bir araştırma yanlış bilimsel bilgilerin de internette yayıldığını gösteriyor.
D) Bebeklerin ilk kelimeleri “mama”, “baba”, “dede” gibi tekrar eden seslerden oluşur.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin öge sayısı diğerlerinden fazladır?**

- A) Yarı suçlu bir hayvan olan kunduzlar, zamanlarının bir bölümünü suda geçirir.
B) Kunduzlar, mühendislik ve mimarlık becerileri açısından hayvanlar dünyasının en tanınmış üyelerinden biridir.
C) Kunduzlar; göl, gölet ve akarsu kenarlarında yaşarlar.
D) Kunduzlar, insanlara benzer şekilde çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için çevrelerini değiştirebilir.

4. “İçi tozla karışık ter kokan kamyon, dünyanın bu en bozuk yolunda bizi birbirimize vura vura sersim etmişti.”

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Nesne – Yer Tamlayıcısı – Özne – Zarf Tamlayıcısı – Yüklem
B) Özne – Yer Tamlayıcısı – Nesne – Zarf Tamlayıcısı – Yüklem
C) Yer Tamlayıcısı – Zarf Tamlayıcısı – Özne – Nesne – Yüklem
D) Özne – Zarf Tamlayıcısı – Nesne – Yer Tamlayıcısı – Yüklem

5. I. Ada neredeyse battığı zaman sevgi, sandalına binip adadan uzaklaşmış.

II. Bir gün adanın batmakta olduğu duygulara haber verilmiş.

III. Hepsini, adayı terk etmek için sandallarını hazırlamışlar.

IV. Bir zamanlar bütün duyguların üzerinde yaşadığı bir ada varmış.

Bu cümlelerin hangisinin öge dizilimi “Zarf Tamlayıcısı – Özne – Zarf Tamlayıcısı – Yer Tamlayıcısı – Yüklem” şeklinde sıralanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. (I) Bu sinema çocukluğumun eski bir aşinasıydı. (II) Evimizin damından sinema görülürdü. (III) Tatil aylarında resimlerle süslü camlı kapısına varırdım. (IV) Her hafta değişen bu resimdeki insanlar, en yakın dostlarımdı.

Numaralanmış cümlelerle ilgili hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede özne, sıfat tamlamasıdır.
B) II. cümlede yer tamlayıcısı, isim tamlamasıdır.
C) III. cümle “Yer tamlayıcısı- zarf tamlayıcısı-yüklem” şeklindedir.
D) IV. cümlede yüklem, bir söz öbeğidir.

7. I. Yaşlı çoban, sürüsünü otlatmak için yayla-
ya çıkardı. (Yer tamlayıcısı)
II. Ağaçtan kopardığı elmayı çakısıyla dilimledi.
(Özne)
III. Elma ağacının kökleri, dökülen suyu çekti. (Nes-
ne)
IV. Ağacın altından kalkıp koyunların arasına hızlıca
gitti. (Zarf Tamlayıcısı)

**Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili öğelerin hangileri yay ayrıç içerisinde yazılan öğeyle uyuş-
mamaktadır?**

- A) I ve II. B) I ve IV.
C) II ve III. D) III ve IV.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi, özne görevinde kullanılmıştır?**

- A) Sıcaktan kaçanlar, ağaç gölgesine sığınıyor.
B) Deli deliyi görünce değneğini saklar.
C) Güneş batınca köy meydanında kimsecikler kalmadı.
D) Adam arkasından söylenen sözlerin hiçbirini işitmedi.

9. I. Mavi delikler, deniz seviyesinin günümüz-
den daha düşük olduğu buz devirlerinde oluşmuş
obruklardır.
II. İnsanlar dışında başka canlılar, belirli ihtiyaçlarını
karşılama amacıyla yapılar inşa ediyor.
III. İnsanlar, ağaç ve taş gibi doğal malzemeleri
kullanarak barınaklar yapıyordu.
IV. Zorlayıcı çevre koşullarından ve tehlikeli can-
lılardan korunmak için güvenli bir yuvaya ihtiyaç
duyarız.

Numaralı cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle temel öğelerden oluşmuştur.
B) II. cümlede belirtisiz nesne kullanılmıştır.
C) III. cümlede zarf tamlayıcısı, cümleye durum
anlamı katmıştır.
D) IV. cümlede fiilimsi, yer tamlayıcısı görevinde
kullanılmıştır.

10. (I) Geçtiğimiz aralık ayında Çin'in Wuhan
şehrinde ortaya çıkan yeni tip koronavirüs, dünya
çapında bir salgına dönüştü. (II) Virüs, Türkiye'de ilk
kez mart ayında görüldü. (III) Salgın, tüm dünyada
insanları etkilemeye devam ediyor. (IV) Gençler, bu
tür belirsizlik ve kısıtlamalarla ilk defa karşı karşıya
kalıyor.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı cümlede yüklemi çekimli fiildir.
B) II numaralı cümlede sözde özne vardır.
C) III numaralı cümlede yüklemi sözcük grubundan
oluşturmuştur.
D) IV numaralı cümlede yer tamlayıcısı vardır.

11. Bir cümledeki yüklem; tek sözcükten, deyim,
isim ya da sıfat tamlaması gibi sözcük gruplarından
oluşabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem, sözcük grubundan oluşmuştur?

- A) Ocak ayı, birçok gökyüzü olayına ev sahipliği yapı-
yor.
B) Uçağı havada tutan dört ana kuvvet vardır.
C) Günümüzde artan çevre kirliliğini önlemek için
ahşap yapıların kullanımı artıyor.
D) Deniz yosunları fotosentez yaparak vücutlarında
karbonhidrat içeren besinleri depolar.

12. (I) Dünyada her yıl yaklaşık 300 milyon ton
plastik üretiliyor. (II) Pet şişelerin, kablo kaplamaları-
nın, oyuncakların vs. üretiminde yararlanılan plastik-
leri hayatımızın birçok alanında çeşitli amaçlar için
kullanıyoruz. (III) Ancak ham maddesi çoğunlukla
petrol olan plastikler doğada kendiliğinden parçala-
narak yok olmuyor. (IV) Üstelik plastiklerin üretimi
sırasında doğaya zararlı maddeler salınıyor.

**Numaralanmış cümlelerin hangisinde yüklem yanlış
gösterilmiştir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Gezegenler/genç yıldızların etrafında dönen gaz ve toz bulutlarının içinde/doğar.
B) Çok eski zamanlardan beri hesap yapmak için/ kullanılan matematikteki rakamlar/farklı medeniyetler tarafından farklı sembollerle/ ifade edilmişti.
C) Cep telefonlarının klozet kapaklarından daha kirli olduğunu/biliyor muydunuz?
D) Bulaşık süngerleri ve bezleri, diş fırçaları, klavyeler ve günlük hayatta dokunduğumuz birçok nesnede/çok sayıda mikrop/var.

14. Yüklemi fiil olan cümlelerde yüklem den hemen önceki öge, vurgulanmış olur.

Buna göre,

- (I) Güneş karşı duvara vurduğunda dualarını bitirdiler. (II) Kadın her zamanki alışkanlıkla mutfığa gidip çay suyunu koydu. (III) Adam ne yapması gerektiğini bir süre daha koltukta oturup düşündü. (IV) Kızının doğduğu güne gidip güzel günleri hatırladı.
hangisinde farklı bir öge vurgulanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

15. Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yüklem veya özne değildir?

- A) Adamın bütün konuşmalarını kim anlattı?
B) İnce bir yağmur nereden sızmaya başladı?
C) Bize yanık bir türkü söyleyecek misin?
D) Yaşamın sonuna doğru ne artıyor?

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de” bağlacı nesneleri birbirine bağlamıştır?

- A) İşçiler pazartesi de salı da işe gelmedi.
B) Büyükler de küçükler de yarışma için form doldurdu.
C) Öğrenciler kitabını da defterini de okulda bırakmış.
D) Olaya ben de kardeşim de şahit olduk.

- 17. (I) Beş yola geldiğinde İstanbul Caddesi’ne döndü. (II) Karma Ortaokulu ve hapishaneyi geçip Şems Sokağı’na girdi. (III) Kaldırımla birlikte sokak boyunca arabaların park edildiği yol dardı. (IV) Yolda yürürken arkasından araba geldiğinde kenara çekiliyordu.**

numaralanmış cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir öge vurgulanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

- 18. Ara sözler, iki virgül ya da iki kısa çizgi arasında gösterilir ve cümlede kendinden önceki ögenin açıklayıcısı olarak kullanılır.**

Aşağıdakilerin hangisinde ara söz, farklı bir ögenin açıklayıcısı durumundadır?

- A) Bu tarihi şehir, İstanbul, kaderine terk edilemez.
B) Babasından kalan son miras, lokanta, satıldı.
C) Ahmet Bey -patronum- maaşıma zam yaptı.
D) Özlemini çektiğimiz yere -memlekete- gidecektik.

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısı açıklayıcısıyla birlikte kullanılmıştır?

- A) Yarın, Kurban Bayramı’nın ilk günü, yola çıkacağız.
B) Tatil yaptığımız yere, Antalya’ya, hayran kaldım.
C) Öğrencilerden biri, Mustafa, derste fenalaşmış.
D) Dün akşama doğru, saat altı gibi, bize oturmaya geldi.

20. Hangisinde özne vurgulanmıştır?

- A) Hafta sonu amcamlara gideceğiz.
B) Sizinle sinemaya ben de geleceğim.
C) Bu sınavdan da yüksek not bekliyorum.
D) Odasında uzun uzun telefon görüşmesi yaptı.